

מספר שאלון : 57102	מספר יח"ל: 1	בגרות במקצוע: גאוגרפיה
כותב פתרון הבחינה: דור חודר	שעת בחינה: 15:00	תאריך בחינה: 21/6/18

1. א.

- הקרפטים, רכס הרים – ממוקם בדרום מזרח המדינה, בסמוך לגבולות עם סלובקיה ואוקראינה.
 - מפרץ גדנסק, מפרץ ים – ממוקם בצפון המדינה, על חוף הים הבלטי.
- ב.
- הקרפטים – הגורם העיקרי שעיצב את הנוף היה הקימוט האלפיני. תהליך גיאולוגי של היווצרות הרים כתוצאה מהתנגשות טקטונית בין לוח אסיה ללוח אפריקה.
- ג.
- זקופנה – קו פרשת המים, תמונה 3, ניתן לראות הרים מה שתואם את הטופוגרפיה לפי המפה.
- ורשה – היובל המרכזי של הנהר, תמונה 2, ניתן לראות עיר גדולה שעובר בה נהר. גדנסק – שפך הנהר, תמונה 1, רואים מספנות של נמל, בהרבה מקרים שפך נהר (אסטואר) מהווה מפרץ טבעי שקמים עליו נמלי ים.

2. א.

- פולין ממוקמת בצפון מזרח אירופה.
- מיקום זה נותן לה גישה נוחה לשווקים הגדולים של מערב אירופה וצפונה (גרמניה, סקנדינביה, הולנד וכו'). לכן פולין יכולה לנצל את המיקום הזה כיתרון יחסי לצרכי סחר.
- ב.
- גרמניה, בריה"מ, צ'כוסלובקיה.
- ג.
- מוצא לים – בשנת 1945 לפולין היה מסדרון צר לים הבלטי, ואילו לאחר מכן יש לה רצועת חוף גדולה שיכולה לשמש להקמת נמלים, תיירות וספנות.
- משאבי טבע – אזור פוזנן שנוסף לפולין הוא אזור מרובה במשאבי טבע, למשל מכרות פחם.

3. א.

המקור המרכזי להפקת אנרגיה הוא פחם.

- זהו מקור אנרגיה זול. הכי זול להפיק אנרגיה מפחם.
- בפולין מצויים מכרות פחם, כך שהיא יכולה לספק לעצמה חלק מהצריכה באופן עצמאי.

ב.

רוח, משום שחלקים ניכרים מפולין הם אזורים גבוהים, שמנשבות בהם רוחות. כמו כן, הפקת חשמל מרוח היא הרווחית ביותר ביחס להשקעה (במידה ואכן יש רוחות).

ג.

בגרף 1 ניתן לראות ירידה קלה, בשיעור של 2 אחוז בערך בשימוש בדלק מאובנים. בגרף 2 ניתן לראות ירידה בכמות הפליטה של פד"ח, בכמעט 1.5 טון לנפש.

הקשר בין שתי המגמות, נעוץ בכך ששימוש בדלק מאובנים משחרר פד"ח לאוויר. לכן ניתן לצפות שצמצום השימוש בו, יביא להפחתה בשיעורי פליטת הפד"ח.

4. א.

ניתן לצפות שבשנת 2048 חלקה של האוכלוסייה היצרנית יקטן, ולעומת זאת חלקה היחסי של האוכלוסייה התלויה יגדל, בגלל גידול בשיעור האוכלוסייה המבוגרת. שינויים נוספים, יהיו בשיעור קטן יותר של אוכלוסייה תלויה-צעירה בשנת 2048 ביחס לשנת 2018.

ב.

גורם אפשרי אחד הוא עלייה בתוחלת החיים, שגורמת לשיעורים גדולים של אוכלוסייה נתמכת מבוגרת. השפעות:

- יש צורך בהקמת תשתיות רווחה וכו' על-מנת לסייע לאוכלוסייה המבוגרת.
- פגיעה בכלכלה הפולנית – ירידה של התמ"ג לנפש, בגלל ריבוי אוכלוסייה לא יצרנית.

ג.

פתרון אפשרי יכול להיות העלאת גיל הפנסיה, כך יקטן חלקה של האוכלוסייה התלויה ויגדל חלקה של האוכלוסייה היצרנית. פתרון נוסף הוא הבאת מהגרי עבודה, בכדי להגדיל את חלקה של האוכלוסייה היצרנית. המהגרים מגיעים בגיל 20-30 ותורמים לאוכלוסייה היצרנית, אך לא מגדילים את נפח האוכלוסייה הנתמכת.

5.א.

פולין היא מדינה שהתנועה בה קלה הרבה יותר מאשר נורבגיה. כמו כן, היא מאוכלסת בשטחים נרחבים ממנה, וגודל האוכלוסייה שלה גדול משמעותית מאשר בנורבגיה. לכן ישנו שימוש רב במסילות ברזל. ברוב פולין אין רכסים גדולים שמפריעים לבניית מסילות רכבת. בפולין יש נהרות גדולים המאפשרים שיט בקלות.

ב.

מדרג עירוני מלא, עיר ראשית גדולה פי 2 וחצי מהעיר הבאה אחריה. העיר ורשה ממוקמת במרכז המדינה. העיר ממוקמת על גדות נהר הויסלה. ממוקמת בעמק פורה.

ג.

ריבוי הימות יוצר קושי בתחבורה. מזג האוויר בצפון פולין גרוע משמעותית מאשר במרכזה ובדרומה.

